

МАЛ СЕМИРТИЛГЕЗИ

Бистин республиканын колхозтарынын болгаш совхозтарынын ажалдык чарыкчылары кезеңде ажал-агый улам ийи көдүрүл дөш бугу улустун чарыкчыга кирип, кезде ажал-агый ажалдыкчанын мурнуна партиянын болгаш ажалдын салган сорулгаларын күөстөтпешан, элт, сүт болгаш мал ажалдын өске-даа продуктуларын бүдүрөргө база белеткерин көздүлдүр дөш шудуру ажалдык турар.

Мал ажалдын продуктуларын бүдүрөргө дыка көздүлдүргөн, оларын күөргө сазарнын пландарын күөсөдиринин болгаш ажыр күөсөдиринин бугу аргалары колхозтарда болгаш совхозтарда барын муракчыларнын дуржалдамы көргүзүп турар. Бу чылым бирги кварталында элт, сүт сазарнын планды ажал күөстөткөн. Идык болгаш-да үстүндө айтык аргалар ам-лаа багы ажалдыктын турар.

Мал ажалдыгынын багы арттырылган түнелинде чамдык колхозтарга болгаш совхозтарга малдык продукттуу дыка кудуаан, хой салгыч мал хораян. Бу чорук «Тезди», «Бардык», «Шекпер», «УТГА 25 чылы», «Тес-Хем» совхозтар ишкан ажал-агыйларга оңа хамаарыр. Ол ажал-агыйларга кыкшы уде сүт сазды 8—11 ху чедир кудулаан. Эт бүдүрөргө база кызырлан.

Мал ажалдын продуктуларын бүдүрөргө күөргө сазар талазынде 1963 чылда доктаатылган пландын күөсөдирин хандыар, кыкшы уде чедир алдырмаан эттин база сүтүн орун дугар төлөдө колхоз болгаш совхоз бүдүрүргө малчынар-биле ажалды күөсөдирин-биле экинчиди өргөжөк чугула. Бу айтырыкта шиттирлери чүд болза малдык чыгы семиртилген шын организастаары болур.

Бистин республиканын колхозтары болгаш совхозтары бу чылым 20 муң тонна этти күөргө сазар деп хулоөтөтпөн алган. Ол хире этти бүдүрөргө төлөдө 1963 чылдын төнчүзүгө чедир 178 муң баш хире хой, өшкүнү, 17 муң баш мыкшык бола малды, 36 муң баш хаванарнын ча-

рындаар, оон-биле кады ажал-агый бүрүзү малдын баш санын өстүрөргө талазы-биле пландын чыл төнчүзүгө чедир мызылда күөсөдир, ол ышкаш республиканын ажал-агыйларын 19.6 муң тонна сүттү, 2 муң тонна дүктү күөргө сазарын хандыар ужурут. Эт продуктуларын бүдүрөргө малдын чарыгынын кызырларда, ажал-агый бүрүзү малды эки белеткер, олар күөргө сазар денгилделик дүжааттырган турарын чедир алыры чугула. Ол сорулга-биле семиртилге малынын, сазар инектеринин, семиртилге хаванарынын турар чедирлеринин чоогуна бугу чад дүргүзүлдө четир санын ногаан болгаш шиктык чемерлик болур, ол ышкаш сандоо концентрат ышкаш немелде чемерин бөр керек.

Малдык чыгы азырал ажаалдаарын чедиринин одаларын канчаар ажылдарынан колдууда хамаарыр. Колхоз болгаш совхоз, ферма болгаш совхоз бүрүзүгө бо талазы-биле эзулук корум-чуруму тургузар, малдык чыгы лагерлеринин чаа тураларын кыска хуусаада доозары, артеринин септерин, ол лагерлерге бугу саар инектерин, бызааларын, хаванарын болгаш өске-даа малдык индиктерин, малдын азырал ажаалдаарын, чемерилгени болгаш сугарылгаан эки организастаары өргөжөк чугула. Амы уде эрте тараан тараалар-даа, сипен ишдеринде сипен-даа үнүп келген. Оларын малга сазарластырайып камгалаар төлөдө сипен, тараа шалдык бугу малды ажал-агый бүрүзү доп-лораан чайлагалгаа чогуру.

«Күш-ажылдык хосту» колхозта Т. Сунауй, «Медвежье» совхозта О. Седелба, Чөөн-Хемчиктин «Искра» колхозунда М. Мыныла болгаш өске-даа инек кадарчылары 1962 чылда семиртилгеге турган мыкшык бола малдын баш бүрүзүгө оңаштыр бир тоннага 910—1125 грамм немелде дешири алганар. Мал семиртир талазы-биле оларын муракчы арга дуржалдамы ажалгаш, семиртилгенде мыкшык бола малдын бирозинден-не 800—900, шөз малдын бирозинден-не 250—300, хаванарнын бирозинден-не 450—500 граммдан аявеш аявеш немелде дешири хонук

бүрүзүндө алыр, ол малды доктаатылган хуусаада күөргө сазар денгилделик дүжаар ужурут бис.

Семиртири-биле көрдүнгөн малды тус-түс бүктөргө дүргөн үзүп, ол малга эки өкчө одаларын, сугатты болгаш дыштанар черин тускайлаары чугула. Малдын семиртилген канчаар чоруп турарын хынаар, оң түнелин көр сорулга-биле ажал-агый, ферма бүрүзү семиртилгенде малдын ай санында контроль деширилеринин чорудар ужурут.

Чайгы уде колхозтарда болгаш совхозтарда бугу чүзүп малдын ылангыя семиртилге малынын азырал ажаалдаарын өкчөлдөргө, оон эки түнелдер алыр партия комитеттеринин, ажал-агыйларын, бүдүрүргө өргөлдөрүнүн удуругуларын болгаш тускай эртемилеринин органы ажал-агыйларын улуу-биле хамаарыр. Инчангаш партия комитеттери, бүдүрүргө өргөлдөргө, ажал-агыйларын удуругуларын болгаш тускай эртемилеринин органы ордууна хун бүрдө организастаары ажал чорудар, оларын негелдегеринге кичээлгеллик болур, политикаландыргыч, культура-массадык ажалды күөстөлдүргө, социалисттик чарыкты улам калбартыр, муракчыларын дуржулгаан негелдерин, мал чылаагыдыкында чедирлерин илериди болгаш оларын узуткаар хемчеглерин алыр хулоөткөлүг.

Партия комитеттери, совет органдары, бүдүрүргө өргөлдөрүнүн, колхозтарын болгаш совхозтарын, бүдүрүргө болгаш белеткерлик министрствозунун удуругуларын база тускай эртемилерини өст-сигени албак, серий тайгаларын мал семиртиринге ажалгаш, малдык чыгы азырал ажаалдаарын өкчөлдөргө, оон эки түнелдер алыр партия комитеттеринин, ажал-агыйларын удуругуларын болгаш тускай эртемилеринин органы ажал чорудар, оларын негелдегеринге кичээлгеллик болур, политикаландыргыч, культура-массадык ажалды күөстөлдүргө, социалисттик чарыкты улам калбартыр, муракчыларын дуржулгаан негелдерин, мал чылаагыдыкында чедирлерин илериди болгаш оларын узуткаар хемчеглерин алыр хулоөткөлүг.

«Күш-ажылдык хосту» колхозта Т. Сунауй, «Медвежье» совхозта О. Седелба, Чөөн-Хемчиктин «Искра» колхозунда М. Мыныла болгаш өске-даа инек кадарчылары 1962 чылда семиртилгеге турган мыкшык бола малдын баш бүрүзүгө оңаштыр бир тоннага 910—1125 грамм немелде дешири алганар. Мал семиртир талазы-биле оларын муракчы арга дуржалдамы ажалгаш, семиртилгенде мыкшык бола малдын бирозинден-не 800—900, шөз малдын бирозинден-не 250—300, хаванарнын бирозинден-не 450—500 граммдан аявеш аявеш немелде дешири хонук

РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелинин кинематография талазы-биле Күрүне комитетин тургузар дугайында РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумунун ЧАРЛЫ

ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунун 1963 чылдын март 23-теги «ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин кинематография талазы-биле Күрүне комитети тургузар дугайында Чарлымга дүшүрү бола РСФСР-нин кинематографиянык хажжүздөзүн удуругун өкчөлдөргө РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумунун даргазы Н. ИГНАТОВ, РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумунун секретары С. ОРЛОВ.

РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумунда

Июньнун 12-де Н. Г. Игнатовтун даргалашыкы-биле РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумунун хурады болуп эрген. Ажалдык чоннар депутаттарынын кезде Советтеринин күөсөдиринин Саратовтун области (казе) болгаш районнар Советтеринин күөсөдиринин удуругу турарын практикалык дугайында айтырымын, а ол ышкаш Смоленск областын албан черлеринге балдиришкенирин болгаш хомудаларын көрүп база чонну хулоөп аларын организастап турарынын дугайында айтырымын ажаа чугалаашып көргөн. Шиттирген кижилери хуусаа белде шенеле кылдыр хостат ундүдөр дугайында хойбулуу хереглээринин дугайында болгаш Архангельск областын хайгарал комиссияларынын ажалдык дугайында айтыры-

нын база-да чугалаашып көргөн. Россия Федерациянык Дээди Советинин Президиуму РСФСР-нин алдарык эмчиси болгаш РСФСР-нин шкөөларыннын алдарык башкы деп хундулук аттарын Сахалин болгаш Москва областарын башкыларынын база медицина ажалдыкчанын болүүте тывскаан.

Булук совет хамаатыларын РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумунун хундулук бижиктери-биле, «Хой-ийитинин корум-чурумун камгалаар талазы-биле шылгаратпай ажалдык дөш», «өрте удуур маадырдык чоруп дөш», деп медальдар-биле шагнаар дугайында шиттирген база-ла хулоөп алган. Хой тургалары 150 ажык илерге «Маадыр-ие» деп хундулук атты тывскаан.

ЧАРТЫК ЧЫЛ ПЛАНЫН АЖЫР КҮӨСӨТКӨН

Танды районун «Революциянын чалбыкы» көдээ ажал-агый артели күөргө сүт сазарын чартык чыл планын 101 хуу күөсөткөн.

Колхоз бодунуң бар аргаларын санап көргөш, июльдун 1-ге чедир пландан ажыр 45 тонна сүттү сазарын, эт болгаш дүк сазар планын ажыр күөсөдирин хулоөткөлүг.

Кукурузачы-механизатор

Чөөн-Хемчик районун Ленни аты көдээ ажал-агый артелинин кезигини Турал Саудан-оол тракторга каш чыл улаштыр принциптерге ажалдаарын түнелинде тракторду хостуг башкырып иштер кылдыр өөренип алган. Идык болгаш-да калбак билдинг механазатор болуругу Кызылда профессионал-техниктик училищегине өөренип кирген, ову 1962 чылда чедириникин дооскан.

Анык механазатор Т. Саудан-оолду ажалга кызымчалык мертебелдин өөренип көргөш, колхоз баш-таар чери эш Саудан-оолду кукурузачы тарып өстүрөргө эвенога ажалдаары-биле эрген кыжын быжылгаан. Ажаа быжылгаан «Беларусь» трактору болгаш чер уластуң хулоөп алгаш, 60 тонна өдөкти чемичиндикте кылдыр төккөн. Чакшы хуу ажалдаары эгелээри билек, Т. Саудан-оол 360 гектар черин удуур алганар, оон 310 гектарына кукурузачы эки шынардык тараан. Ол гектар бүрүзүндө ортумаа-биле 350 центнер ногаан массаны өстүрөргөн хулоөткөлүг.

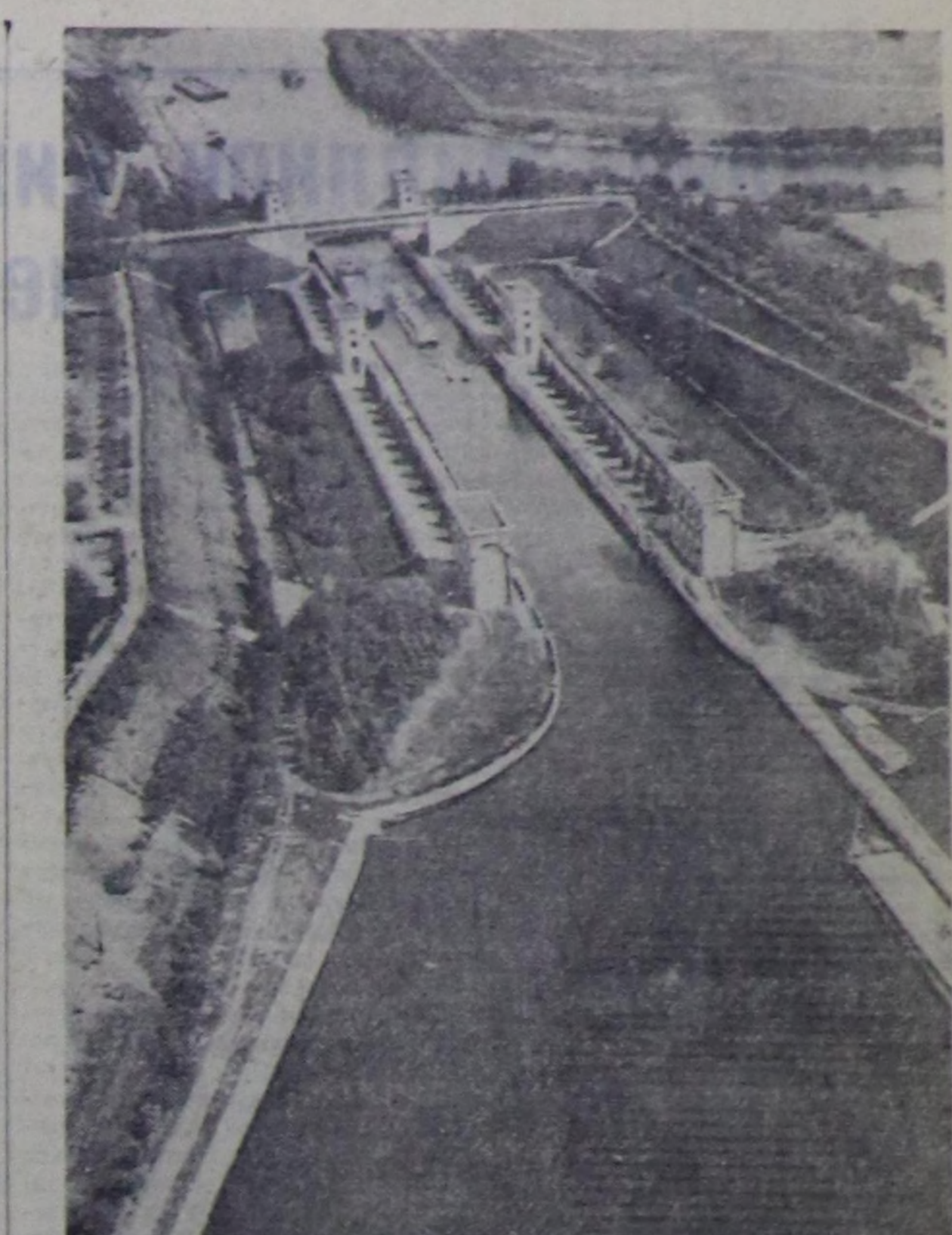
ЧААГАЙ ДҮЖҮТ ДЭЭШ

«СҮТ-ХАЛ» совхозун Ишкин салбырынын таражылары чакшы хуу ажалын агротехникте негелде хуусааар чедириникин чоруктап, Шалду хымчалык белеткерлешкан, ылангыя муң гектар тараа культура-раларынан 775 гектарын чакшы сугадын организастаан.

Парторганизация секретары эш О. Метепнин дынатканын баугаар алырга, үнүштүң амы байдалы чаагай дүжүттү илередиң турар, баштай чакшан тараалар диск-караа чедир чокушулан. Тараажылар амы кичээлгеллик чыгы ажаалдаже, ылангыя сугарылдаже кол угладырып турар.

БЫАШТЫ РЕСПУБЛИКАНЫН ТУДУГЛАРЫНЧЕ

Суг оруу-биле бистин республиканын төвүнө ыаш ам-даа оюм изеп турар. Сөөлүг беш хунерде Сыстыг-Хемден болгаш Сизимден чүгле 2 муң кубометр хире ыаш иелген. Ол дээрле планын чүгле 47 хуузу бооп турар. Оон чылдагааны чүдөл диле, Би-Хемин муду ыаш салдадарынын технологиянын эде тургусканы-биле холбаштыр, Сыстыг-Хемин ыаш пунктундан ыаш салдадарын хем амылдакчылары молдууда сонатканар. Сыстыг-Хемден 2500 кубометр ыашты салдадып бадырар планын тургаш, чүгле 586 кубометрин салдадып бадырарган, база Сизимден ыаш салдадарынын 5 хунуң оонаалдазын чүгле 86,4 хуу күөсөткөнөр.

МОСКВА. Москва атгыг камаалдын Хорашев-Мневниниде кеззе. Фото В. МАСТЮКОВУ болгаш В. ЕГОРОВУ. СЭТА-нын фотохрониказы.

Кыргызда пунктуларында медээлер

Танды районда «Тиллеле» совхозун Кара-Хаак салбырында хой кыргычлар эгелээри. Ногаа бригадаларын кезигинери кыргыздаа база кыргыч турар. Салбырда нитин-биле 2.335 баш хой кыргычтынган, оларын дүгү 3.025 кг ийнеке, бир хойга оонаштыр 1,8 кг болуп турар.

Кыргычтардын Ч. Манай, О. Балган, Г. Шеголева, В. Шонин, Л. Шуктай болгаш өскелер-даа онза кызымаккы ажалдык турар.

Улуг-Хем районун «Х Улуг хураал» көдээ ажал-агый артелинин малчынары хой кыргычтарын массалык-биле чорудуп турар. Оларын ажалын сонургаар дөш кыргызда пункттуула чорудуп. Пунктуда улуг-даа, бичи-даа нызалык колхозчулар аажок организастып ажалдап турганар. Ол хун 352 хойдан 619 кг дүк кыргычтынган. Кыргычтар С. Байр, С. Мгпалык, С. Биче-оол олар эң хой дүгү кыргыч. Кыргыздаа Баян-Бол шкөөларын чедир классы өөреникчелери база кыргыч турар.

«Улуг-Хая» совхозтун Хайыракан салбырынын малчынары хой кыргычтарын Сенеке кыргызда пункттуула эгелээри. Баштайгы ийн хулоө 686 баш хой кыргычтынган.

Барыш-Хемчик районун «Болшевик» колхозу бо чылым 140 центнер дүктү күөргө сазар планын. Июнь 7-ден эгелеп колхозтун 32 кыргычы №1, 2 хойжу бригадаларын хойларын кыргыч эгелээри. Кыргыздын баштайгы хунеринде хой бүртүзүндө 1,3 кг дүк алдынган. Чүгле ийн хун ийнеке эш Долгай-оол 31 хойдан 44 кг, эш Шакар 33 хойдан 44 кг, эш Очур 25 хой-

Ажыл-ишти белек

Би-Хем районун «Тиллеле» колхозунун ферма ажалдакчылары Совет Эвилелинин Коммунисттик партиясынын Топ Комитетинин июнь Пленумунга куш-амылчы белектер ужураары дөш чарыкты калбартырнанын түнелинде күөргө сазар сазарын чартык чыл планын хуусаа бетинде, июнь 12-де, бүрүн хуусеткен. Инчангаш Терзэн чуртка эки шынардык 114 тонна сүттү берген.

Ферма бүрүзүндө эрген беш айларын дургузунда сазар инек бүрүзүндө ортумаа-биле 600 килограмм сүт саздыган, а муракчы саяачыларын көргүзүп оон-даа бедни. Маады Барындаа инек бүрүзүндө 725 килограмм, Зинаида Мельникова 723 килограмм, Анна Глуш-

Сиген шөлүн камгалаар

Хөндөлөн кирген аксы—Алды, Устүшү шалың арандан «Бардык» совхоз мурунку чылдарда 40—50 сараат чедир эки сипенин кезип ал келген. Идык болгаш-даа эрген чылым совхозтун малчынары Семис-оол, Орус-оол, Агнак, Калгажык болгаш өскелер-даа мал-бычы сапса бастырып чылаанында шоолду сипен үймөк. Инчангаш ол черден чүгле үш сараат сипен ажааттылгы алдынган.

Турциянын Национал Улуг хуралынын төлөөлерин Н. С. Хрущевтун хулоөп алганы

ССРЭ-нин Дээди Советинин талазы-биле Совет Эвилелинде чедир келген, Турциянын Национал Улуг хуралынын төлөөлерин СССР-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. С. Хрущев июнь 12-де Кремльге хулоөп

Джулиан Эмерини Н. С. Хрущевтун хулоөп алганы

ССРЭ-нин ууар чүдү техниказынын талазы-биле Күрүне комитетинин талазын баугаар Англиянын ууар чүдү төлөөлерин баштап Совет Эвилелинде чедир келген, Англиянын ууар чүдү министр Джулиан Эмерини СССР-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. С. Хрущев июнь 12-де Кремльге хулоөп

СЭКП ТК-нын РСФСР талазы-биле Бюрозунуң болгаш РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелинин Партия-Күрүне Контролюнун Комитетинде

ХООРАЙ ТРАНСПОРТУ ҮЛЕГЕРЛИГ АЖЫЛДААР УЖУРАЛУГ

СЭКП ТК-нын РСФСР талазы-биле Бюрозунун болгаш РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелинин Партия-Күрүне Контролюнун Комитетинде «Гидропроект» институтун Куйбышев хоорайда салбырын ажалдыкчанын балдиришкенин келген, Куйбышев хоорайын пасаажар транспортун ажалдык удургө чедирлерин ол балдиришкенине дылдаткан болган. Чаагада бизнес фактылар хыналда үезинде бүрүзү-биле бадыкатынган.

Комитеттин бо айтырымы чугалаашып көргөн хуралында меделгелде болза, хоорай транспортун багай ажалдык дугайында ажалдык чоннарнын 500 ажык хомудаларын болгаш балдиришкенин сөөлүг төс айларын дургузуда Куйбышевтин ажалдык-бүрү организасталарына кирген. Идык болгаш-даа Куйбышев хоорусуком, Трамвай-троллейбус өргөлдөргө, Куйбышев автобустер бо хомудаларын болгаш балдиришкенин талазы-биле элзэн таварылгаларда дөштир хемчеглерин албай келген. Харын оон туржук ол хомудаларын болгаш балдиришкенин чамдыктарын хынал көрбөз ажал шуут эдилерин болган.

Комитеттин меделгелзине-биле алырга, Куйбышевте хоорай транспортун багай ажалды шикчээр

Хрущев биле Турциянын Национал Улуг хуралынын төлөөлеринин ара-зынга беседа болган, үч беседа хундулөчөл болгаш найыраалдык байдалга эрктен.

таалазы-биле Күрүне комитетинин даргазы, РСФСР-нин министри П. В. Деметшев, а ол ышкаш Великобританиянын Совет Эвилелинде элчини сер Хэмфри Тревеллан киришкен. (СЭТА).

составтын техниктиң хандырылганы болгаш септелгезин багай организасталарын ужурудан болуп турар. Дика хой трамвайлар, троллейбустар, автобустар хун бүрдө ажалдык чок анаа туруп келген. Шикчээлгелдин аразынын ирээ алды—он миинута турарынын орнуна харын чамдыкта 58 миинута чедир турар. Оруктарын чамдык участкалары багай байдалда туруп турар.

Ажалдык чоннарнын хомудаларын болгаш балдиришкенин хынал көөргүдө бар чедирлерин чаладыларын Куйбышев хоорусукомга, областтык коммунал ажал-агый килдизинге болгаш хоорайнын өске-даа транспорт организасталарына СЭКП ТК-нын РСФСР талазы-биле Бюрозун болгаш РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелинин Партия-Күрүне Контролюнун Комитетин удулукте. Куйбышевте хоорай транспортун ажалдык өкчөлдөргө тодаргай хемчеглерин ийн недея хуусаа шитиде ажалдан кылдыр болгаш пасаажирлер сөөртүлгезин кыска хуусаада өкчөлдөргө ужурут.

Куйбышевте пасаажир транспорт комплексинг жөжүдүрүлгенин айтырыларын ай хуусаа шитиде көөртүн РСФСР-нин Коммунал ажалдык министрствозунга, РСФСР-нин

